

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

▲

▼

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

▲

▲

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

LEIGH SINDROMAS. KLINIKINIO ATVEJO APRAŠYMAS IR LITERATŪROS APŽVALGA

Darbo autorė. Sofija EKKERT (VI kursas).

Darbo vadovė. Dr. Rūta PRANINSKIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Vaikų ligų klinika.

Darbo tikslas. Išanalizuoti mokslinę literatūrą ir pristatyti informaciją apie Leigh sindromą bei aprašyti pacientės, kuriai diagnozuotas Leigh sindromas, klinikinį atvejį ir palyginti jį su literatūros duomenimis.

Įvadas. Leigh sindromas arba poūmė nekrotizuojanti encefalopatija – tai yra reta paveldima heterogeninė medžiagų apykaitos liga, priklausanti mitochondopatijoms ir pažeidžianti centrinę nervų sistemą. Žinoma daugiau nei 50 genų, kurių mutacijos susijusios su šia patologija. Leigh sindromas gali būti paveldimas įvairiais būdais: iš motinos, autosominiu recesyviniu ar autosominiu dominantiniu būdu, gali būti ir su X chromosoma susijęs paveldėjimas ar *de novo* mutacija. Mutacijos dažniausiai nustatomos mtDNR *MT-ND* ir *ATP6* genuose ir nDNR *SURF1* gene.

Darbo metodika. 2023 m. kovo-balandžio mėnesiais atlikta literatūros paieška duomenų bazėse *Pubmed* ir *Google Scholar* naudojant raktažodžius „Leigh syndrome“ ir „Subacute necrotizing encephalopathy“. Atrinkti 6 pilno teksto straipsniai, atitinkantys temą ir įtraukimo kriterijus: 1) publikacija pateikta anglų kalba, 2) nemokamas pilno teksto straipsnis, 3) publikacija ne senesnė nei 10 metų. Išanalizuota informacija buvo palyginta su aprašomo klinikinio atvejo duomenimis.

Atvejo aprašymas. Pirmą kartą pacientė tirta 13 mėn. amžiaus dėl simptomų, atsiradusių po persirgtos COVID-19 infekcijos – blogėjo eisena dėl koordinacijos sutrikimo, atsirado hiperkinezės veide, pečių juostoje. Objektyviai stebėtas žemas raumenų tonusas. Tyrimuose nespecifiniai pakitimai galvos MRT, serologiniai kraujo ir likvoro tyrimai be pakitimų. Įtariant seronegatyvų autoimuninį encefalitą, skirtas gydymas 5 dienas metilprednizolono (MP) pulsterapija 30 mg/kg, neesant efektui po 3 dienų pridėtas žmogaus imunoglobulinas 0,4mg/kg kursu 5 dienas į veną – klinikiniai simptomai regresavo, paskirtas reabilitacinis gydymas, išsiųsta genetiko konsultacijai. Pakartotinai pacientė buvo vėl hospitalizuota po 4 mėnesių, nes persirgus virusine infekcija sutriko eisena, dažnai užkliūdavo, prasidėjo pavienės hiperkinezės veide. Objektyviai – žemas raumenų tonusas, sausgysliniai refleksai išgaunami. Pakartojus galvos MRT- nespecifiniai pakitimai be dinamikos. Gydymui skirta MP pulsterapija 30 mg/kg 3 dienas ir imunoglobulinas 0,4mg/kg į veną (5dienas) ir po to tęstas gydymas geriamu prednizolonu pagal schemą. Gydymo eigoje – ženkliai sumažėjo hiperkinezės ir pagerėjo eisena. Po gydymo pacientė persirgo norovirusinė infekcija ir neurologinė būklė ženkliai pablogėjo – pradėjo sunkiai nulaikyti galvą, atsirado generalizuota dis-tonija ir spastiškumas (ypač galūnėse, liemenyje, kakle), nustojo vaikščioti, atsirado

disfagija, sutriko ryjimas, kalba, vangiai domėjosi aplinka, nuolat verkė. Pagal raidos įvertinimą DISC metodika, ženklus raidos regresas. Atlikus skubiai galvos MRT, rasti simetriški pakitimai požievio branduoliuose, kraujo serume rasti antikūnai prieš glutamato rūgšties receptorių (GAD 65). Įtarta kliniškai mitochondropatija ir patvirtinta viso egzomo sekoskaitos duomenų analize radus patogeninį mtDNR variantą, kuris lemia su mitochondrine DNR susijusį Leigh sindromą. Pacientei gydymui skirti Levodopa/Karbidopa, Baklofenas, Diazepamas, ubikvinolis, levokarnitinas, B grupės vitaminai, suformuota gastrostoma, tęstas reabilitacinis gydymas.

Išvados. Ankstyvoji mitochondropatijų diagnostika sudėtinga, nes ankstyvieji klinikiniai simptomai yra nespecifiniai, o pirmuose rutininuose tyrimuose pakitimų dažnai nebūna. Klinikiniai paūmėjimai susiję su infekcija, o gydymas steroidais ir imunoglobulinu gali būti efektyvus iki sekančio paūmėjimo.

Raktažodžiai. Leigh sindromas; mitochondropatija; poūmė nekrotizuojanti encefalopatija.